Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 249 (10.926).

Львів, середа 10. листопада 1926.

Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem.

Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.372.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Драконський пресовий розпорядок.

В суботу появився заповіджений пресовий розпорядок президента держави, що увійшов учора в життя. Важніші його постанови такі:

Стаття I. Хто публично або друком поширює свідомо неправду або перекручену вістку, яка може принести шкоду інтересам держави або спричинити публичну тривогу, вістку про небезпеку, що загрожує державі в її зовнішніх або внутрішніх відносинах, а головно про небезпеку, що загрожує її конституційному ладові, хочби передавав цю звістку як поголоску, буде караний гривною від 300 до 10.000 зол. з заміною — на випадок, коли не можна її стягнути — на арешт від 10 днів до 3 місяців. Друк підлягає конфіскаті.

Ст. II. каже, що ті самі кари торкаються переданих неправдивих вісток про діяльність державної влади, а далі зясовує, хто є представником державної влади, а саме: президент Річипосполитої, маршалки сойму та сенату, голова ради міністрів і міністри, професійні судді і державні урядовці, покликані безпосередньо або посередньо вирішувати публичні справи або видавати розпорядки, зарядження, накази та закази. Ця стаття торкається також військових відділів і полководців.

Ст. III. Хто публично в друку у письмі до урядів зневажує, згідно з загальними карними законами, державну владу або її представників підчас або з приводу виконування ними урядових функцій, або зневажує представника чужої держави, акредитованої при президенті Річипосполитої, підлягає під кару гривни від 100 до 5.000 зол. з заміною на арешт від 3 днів до 6 тижнів.

Ст. IV. означує відповідальність за проступки супроти влади. Читаємо там, що крім автора статтей та инших співвинуватців, підпадають під кару також відповідальний редактор, редактор або дійсний завідуючий цього відділу органу, де видруковано цю вістку або зневагу.

Ст. VI. За гривну, оплати та судові кошта, накладені на засудженого автора, відповідального редактора, редактора або дійсного завідуючого відділу даного органу, відповідають солідарно — без огляду чи є фізичною особою, чи правною — видавець, накладчик, власник часопису, завідуючий друкарнею, її власник або арендатор. За засудженого видавця та накладця відповідають солідарно управляючий друкарнею, її власник або арендатор. За управляючого друкарнею — власник друкарні або арендатор.

VII. До означення проступків, передбачених в оцім розпорядку, поклюкана адміністраційна влада II-ої інстанції або спеціально уповноважені міністром внутрішніх справ адміністраційні органи I-ої інстанції. Адміністраційна влада I-ої або II-ої інстанції може тимчасово займити друк, в якому є ознаки проступку, передбаченого в статті I-ій, II-ій або III-ій. Дотична адміністраційна влада рішає про конфіскату друку на протязі 7 днів від хвилини, коли його займили — і то або засуджуючим присудом, або окремим. Коли цей речинець мине, займлення тратить свою силу на основі самого закону.

VIII. Якщо адміністраційні власти спрямують справу до суду, маючи основи до укарання по ст. I., II. або III., суд приноровить приписи загальних карних законів. Адміністраційному покаранню на основі нинішнього розпорядку не стоїть на перешкоді обставина, що чин становить проступок, загрожений карою на основі инших карних законів.

X. Обвинувачений і матково відповідальний може внести проти засуджуючого оречення адміністраційної влади на її руки відклик устно або письменно до свого окружного суду в часі 7 днів від дня доручення оречення. Цей суд рішає правосильно при відповідному приноровленні приписів, що дотичать відклику повітових судів (мирових). Одначе окружний суд не може переказати справи до ще одного розгляду адміністраційною владою. Матково відповідальний має права обвинуваченого. На випадок признання засудженого невинним, слід ухвалити маткову відповідальність, хочби відповідальний не вніс відклику.

XII. Відклик до суду не здержує стягнення гривни від засудженого і матково відповідального. Заступчої кари арешту не можна виконати перед правосильністю оречення. На випадок незаплачення гривни по 7 днів по доручению оречення, орікаюча влада має право на час аж до стягнення гривни або виконання заступчого арешту завісити газету, а оскільки відповідальний є власник друкарні, здержати її діяльність. Проти цього рішення нема відклику.

XIV. Ті, що видавалиб газету після її завішення, хочби під иншою назвою, або ті, що велиб друкарню після здержання її діяльности, підлягають карі гривни від 200 до 5.000 зол., з заміною в разі нестягальности на арешт від 1 до 6 тижнів. Тій самій карі підлягають ті, що поширюють занятий чи сконфіскований друк або відтворюють його зміст. Друки підлягають конфіскаті.

В XV. ст. поручується виконання цього розпорядку міністрам справ внутрішніх і справедливости.

Відвідини.

До побуту п. Еріка Кольбана у Львові.

Телеграми з Варшави донесли, що п. Ерік Кольбан, директор бюра національних меншостей і референт меншостевих справ у Союзі Націй, відбув конференцію з польським міністром закорд. справ Залеським.

Ерік Кольбан відбув в останних тижнях довшу подорож по областях, що відмежовують західну Европу від СРСР. Був він у Румунії, був і в Польщі. У звязку з його побутом в Румунії настроєва преса принесла вістки, немовто Е. Кольбан висловився про мирний уклад відносин в Бесарабії і на Буковині. Як ми мали нагоду ствердити, ці вістки не відповідають дійсности. Бо п. Кольбан тільки обсервує, студіює, збірає факти й відомости, і не висловлює своїх особистих поглядів.

В пятницю (5. ц. м.) п. Е. Кольбан підчас свого побуту у Львові стрінувся з представниками українського громадянства. Репрезентанти нашої політики і преси, економічних, господарських і культурно-освітних установ та представники нашого духовенства мали нагоду стрінутися з відпоручником Ліги Націй, представляючи йому вичерпуючо наше сучасне положення під Польщею. П. Кольбан крім Українців стрінувся на нашому ґрунті також з представниками Жидів. У розмовах застерігався він і підкреслював, що його відвідини мають виключно інформаційну мету. Від себе не висловлював він ніяких поглядів, не уділював інтервювів, ані не вдавався у дискусію.

Якаж мета його поїздки? Думаємо, що зібраний п. Кольбаном матеріял буде з часом, у відповідній хвилі використаний до вирішення національної проблеми у смузі між сходом і заходом.

Наш кооперативний парлямент.

Загальні збори Ревізійного Союзу українських кооператив.

В суботу 6. ц. м. відбулися в салі Лисенка річні загальні збори Ревізійного Союзу українських кооператив при небувалому досі числі делегатів з місць. Присутніх було 361 умандатованих делегатів, у тому числі 20 представників кооперацій з Волині. 15 мандатів признано неважними. Крім того було богато делегатів без мандату (з голосом дорадчим) і гостей. Між делегатами з Галичини переважали селяне, представники Волині — самі інтелігенти.

Після уділення абсолюторії Раді Ревіз. Союзу і принятя всіх рахунків та буджетового прелімінара на найближчий рік вибрано картками таку нову Раду: Юліян Павликовський — голова, д-р Михайло Волошин (Львів), Степан Кулик (Рогатин), Сильв. Гарасимович (Львів), Іван Мартюк (Количинці), Михаіл Косар (Купчинці), Іван Пашкевич (Коломия), Остап Луцький (Воля Довголуцька), д-р Василь Кіцула (Самбір), о. Андрій Пелехський (Лисятичі), Михайло Матчак (Львів), Віктор Соловій (Берестє), С. Герасименко (Волинь) — члени.

Докладніше звідомлення подамо в найближчих днях.

Зїзд режисерів.

В неділю 7. ц. м. відбувся в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка красний зїзд провідників і режисерів аматорських театральних гуртків. Присутніх було 195 делеґатів і кількадесять гостей з цілої Галичини. Після основних рефератів, заповіджених у програмі зїзду, учасники оглядали дбайливо і з хистом уладжену виставу театрального приладдя і ріжних театральних реквізитів, а потім були на спеціяльно для них влаштованій виставі „Вертепу". Зїзд робив гарне враження. Докладне звідомлення подамо.

Реституція монархії на Мадярщині.

Будапешт, 8. листопада 1926.

Премієр Бетлен виголосив на Нац. Зібранні промову, що торкалась повороту Мадярщини до монархічного устрою. Премієр ствердив, що Нац. Зібрання, яке зібралося 1920 р., оголосило провізоричну конституцію, одержавши на неї згоду бувш. короля. Згідно з тим законом Нац. Зібрання приняло не лише права парляменту, але також і королівські управнення, тому начальник держави виконує лише часть давньої королівської влади. Бетлен заявився за признанням мандатів до сойму бувш. членам королівсько-цісарської родини, а проти внесення опозиції, яке домагається, щоби членів родини начальника держави позбавити місць у сенаті.

Той уступ промови викликав галас на лівиці, а на правиці корисне враження, що політика Мадярщини на найближчу будуччину укладеться корисно по її бажанням. Нема вже сумніву, що мадярські урядові чинники змірятимуть до привернення монархії. Найправдоподібнішим кандидатом на короля був би архикн. Йосиф.

Проти розпорядків Мусолінія.

Париж, 8. листопада 1926.

„Квотідієн" повідомляє, що Англія і Франція запротестують спільно в італійськім уряді проти тих постанов Мусолінія, які торкаються чужинців.

Арештування у звязку з атентатом на Мусолінія тревають в цілій Італії дальше.

Вибори до Нац. Зібрання в Греції.

Відень, 8. листопада 1926.

Вчора в цілій Греції відбулися вибори до Нац. Зібрання в повному спокою й порядку, при дуже численній участи виборців. Побідили республ. групи, головно „Ліберальна Єдність" з Кафандарісом і Міхалокопулом на чолі. Згідно з дотеперішніми вислідами републиканці одержали 64.250, роялісти 32.960, прихильники республики 14.130 гол.

Арештування в Еспанії

Париж, 7. листопада 1926.

„Журналь" повідомляє з Мадриту, що там арештовано голову републиканської еспанської партії. Крім того арештовано в останніх днях до 60 осіб, зближених до поступових партій.

Ограблення почти в Самборі.

Самбір, 8. листопада 1926.

Нині в 4. год. рано чотирьох замаскованих людей приїхало автом (яке забрали в ночі з гаражі дентиста Шуберта) перед тутешню почту заткнули уста дижурному урядовцеві й урядничці, розбили огнетревалу касу і до приготованих мішочків забрали 11 тисяч зол., в тому 9 тис. у польській валюті, решту в чужій. Опісля, хоч у будинку були ще дижурні урядовці, відїхали в незнанім напрямку. Погоня була безуспішна.

✝

ІВАН СТЕЦИК

довголітній функціонар Вид. С-ки „Діло", тихий народній робітник, основник т-ва „Сила" і член инших українських товариств,

розпрощався з цим світом в неділю 7. листопада в 63-тому році життя. Похорони відбудуться у вівторок 9. п. м. в год. 2-гій попол. з похоронного заведення при вул. Кохановського ч. 94.

Хто не знає пок. Івана Стецика? Хто не стрічався з цею характеристичною постатю, від якої заносило спокоєм, рівновагою і тісно нерозлучною привязаністю, що її мають тільки тверді, непохитні індивідуальности?

Кожний Львовянин, а й багато провінціональних діячів знали, що пок. Іван Стецик тісно звязаний з „Ділом". Прийшов Покійний до нашого найстаршого органу як молодий чоловік, а розпрощався зі своїм становищем як сивий старець. Трицять чотири роки пробув він на свойому становищі незамітного робітника, трицять чотири роки ділив він долю і недолю з нашим найстаршим органом, з нашою народньою трибуною. Гули бурі, лютували хуртовини, а Покійний вірно стояв на свойому становищі. Пережив я не одно, — говорив Покійний — пережив декількох редакторів, десятки співробітників, переживу і ту хмару, що збірається над нашим органом.

Вірний, всевідданий, становив Покійний нерозлучну, цілістну єдність з інституцією й органом, яким Він служив. Був тихий і речний, погідний і життєрадісний. І тихо зійшов у могилу, в свойому серці ділючи те, що найкраще, найвище і найблагороднише.

Земля Йому пером!

З судової салі.

За державну зраду.

Львів, 9. листопада 1926.

Перед львівським окружним карним судом як делегованим із ініціятиви коломийського суду почалася вчора розправа, визначена на 10 днів проти 10 селян із Покуття, а саме: Созанта Бокатчука, Акт. Ватаманюка, Миколи Радиша, Мих. Теньчука, Мих. Сорохана, Якова Мензаля, Вас. Регуша, Юрка Павлюка, Теод. Гарасимюка, Андр. Гаврилюка і Жида Юди Грайфа, дент. техніка з Коломиї. Акт обвинувачення закидає їм, що належали до комуністичної партії і змірили до прилучення територій, замешканих переважно українським населенням, до Радянської України. Комуністичну агітацію заініціював Василь Корбутяк, який тепер є на Радянській Україні. Всі обвинувачені за державну зраду з § 58 к. з. Вчора переслухано щойно першого обвинуваченого. Розправу веде рад. Ангельський, обвинувачує прокуратор Омс із Коломиї, боронять адв. д-р Глушкевич і д-р Аксер.

Зі спорту.

Спарта (Львів) — Україна (Львів) 4:0 (0:0).

Змагання між цими двома дружинами, що відбулися в неділю 7. ц. м. передпол. на Цитаделі, закінчилися несподівано високою, на основі ходу гри вповні заслуженою поражкою української дружини. Докладний звіт подамо завтра, сьогодні зазначимо тільки, що гра України стояла на низькому, примітивному рівні і справді болюче було дивитись на те, як сильно впала під технічним і тактичним оглядом наша перша спортова дружина у Львові. Присутніх на змаганнях до 1.000 осіб.

Сокіл IV. — Богун 3:1 (0:1).

Змагання між дружинами Личакова й Левандівки закінчилися заслуженою перемогою личаківської дружини.

Біржа.

Гроші.

Банк Польський платив за долари в готівці 8·96, за чеки на Ню Йорк 9·00. У приватних оборотах долар 9·02—9·03 при сильнішій тенденції.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

СТРІНЕМОСЯ

при закупні музичних інструментів, грамофонів і плит в найбільшім і найдешевшім складі

МЕЛЬОДІЯ

602 Львів, Коперника 5. 12—?

Фортепяни, Піяніна, Фісгармонії дешево і на сплати Цінники до диспозиції
КОНРАД КАІМ І СИН
Львів, Коперника 16.
Телеф. 20-45. 833 3-4

Ґрамофони і плити

в найбільшім виборі

„МЕЛЬОДІЯ“ ЛЬВІВ Коперника 5.
Телеф. 8—59. 6?2 4-?

РАДІОН сам пере!

ДАВНІЩЕ день прання був днем невигоди і муки для газдині дому і цілої родини. **НИНІ** журя вже не істнує, а то завдяки ідеальному, самоперучому середникови РАДІОН. Вистане наперід замочити біля, а відтак виварити в розчині РАДІОНУ а буде вона чиста і сніжнобіла.

Уживайте „РАДІОН“.

Вільний від хльорку під гарантією.

Виключні продуценти „SATURNIA“, С-ка Акц. Варшава.

1.
„SATURNIA“ S. Akc.
Wydział „RADION“
Warszawa
Skrzynka pocztowa 149.

2.
Прошу вислати безплатно прібки „РАДІОН“
Називсько: ______
Місцевість: ______
Близша адреса: ______
Діло—Львів

Купон ч. 2. треба виповнити на стороні тексту почтової карти, а купон ч. 1. на стороні адреси.

КОНКУРС на посаду управителя 5-ти класової народної школи УПТ-ва в Долині для учителя з кваліфікаційним патентом. Подання вносити негайно до Головної Управи „Рідної Школи“ у Львові.
879 1—3

ШУКАЮ станції з удержанням і уживанням фортепяну для панночки, яка вчиться в Музичній Консерваторії. Відомість в Адміністрації під „Консерваторія“.
876 1—2

ПОШУКУЮ МЕШКАННЯ за услугу. Зголошення: вул. Пекарська 59. Кравець. — Сутерин.
1—1

УНЕВАЖНЮЮ згублену військову книжочку, видану П. К. У. Стрий на назвисько Андрій Блажків, ур. 1895 р. в Попелях. 873 1—2

Нові книжки й видання

(прислані до редакції).

КНИЖКИ:

Богдан Лепкий: СЛОТА. Поезії. Львів. 1926. Накл. „Червоної Калини“, ст. 27.

Антін Павлюк: ОСІННІ ВИРИ. Поезії. Книжка II. (1922—26). Прага 1926.

СТАТУТ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ в Ч. С. Р. Прага. Ст. 21.

Д-р Кравс: ПРО ДАНСЬКИХ ХЛІБОРОБІВ, переклав І. О. Бочковський. 1926. Подебради, ст. 28.

Гриць Дикий-Дяченко: ДЯКИ И СПІВ ЦЕРКОВНИЙ, КОЛИСЬ А ТЕПЕР. Львів 1926, ст. 24.

Евген Рудий: МАТИ, сценічна картина на 1 дію. Мукачево 1926, ст. 15.

Л. Лужницький: АДВЕНТИСТИ-СУБОТНИКИ А НАУКА КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ. Львів 1926, ст. 83.

(ВИДАННЯ ПЛАСТОВОЇ БІБЛІОТЕКИ під редакцією Л. Бачинського в Ужгороді):

Спиридон Черкасенко: ЧУДО СВ. МИКОЛАЯ. Інтермедія. Ужгород 1925. ст. 29.

Свен Гедин: ПОДОРОЖ ДО ТИБЕТУ. Ст. 16.

Леонід Бачинський: ОТРУЙНІ ГАДИНИ і *Евгений Швець:* ЖОРСТОКИЙ ПТАХ, ст. 22.

В. Д. Гульберт: ДОЛЯ МЕДВЕДИЦІ, ст. 15.

Ернест Т. Сетон: МАЛПА ЙИННИ, ст. 16.

К. Губалек: ПЛАСТУНИ, жарт в 1 дії, ст. 16.

Л. Бачинський: ПОРАДНИК ПЛАСТУНА. ст. 8.

ПЛАСТОВИЙ КАЛЕНДАР на р. 1926. ст. 100.

ЖУРНАЛИ:

СВІТ ДИТИНИ. Ч. 9 і 10, вересень-жовтень, Львів. Зміст: 1. Вже недовго любі діти. 2. Школяр. 3. Школяр-пустій. 4. Мамині потіхи. 5. Столик-чародій. 6. Два приятелі. 7. Збиточники. 8. Старий Тітонос. 9. Про зерно велике як куряче яйце. 10. Пес і дятель. 11. Діточкам. 12. Малий редактор. 13. Про жучка-світлячка. 14. Вінок Христа. 15. Метелик. 16. Рідні. 17. Догадливий черяк. 18. Загадки.

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІСТНИК. Ч. 9 і 10, вересень-жовтень, Прага. Зміст: Перший Український Науковий Зїзд у Празі. Редакція. О. І. Бочковський. Паневропеїзм. Л. В. Перед черговим зїздом ЦЕСУС-а. В. О. Ми й чужинне студенство. П. Кожевників. Празька конференція СІЕ. С. Нижанківський. Конференція Міжн. Студ. Помочі. П. Коленський. Студенти-чужинці в Подєбрадах. В. Мартинець. Критичні уваги до „Листів“ В. Липинського. О. Лотоцький. Пекучі питання. І. Калинович. Погром чи самооборона. М. Єреміїв. VIII сокільський здвиг. М. З. Українські пластуни в ЧСР. В. З. Памяти Ст. Колядинського. З життя українського студенства. Цесус. З життя чужоземного студенства. Хроніка. Книжки. Літературний блокнот. Бібліографія. Дм. Донцов. Націоналізм. — В. Мартинець; А. Ковалівський. З історії української критики — Книжки; Jan Macnal. Slovanske literatury — Л. Луців.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО, жовтень, ч. 10. Зміст: Шкільні бібліотеки. З новим шкільним роком. Дати учительству посади. Світлини. Ч. Зубрей: Памятні дні. З Ворохти. Пан Подільський: З руху відділів окружних.

НИВА, місячник присвячений церковним і сусп. справам. Ч. 9. Зміст: Важка та болюча справа — о. Евген Дудкевич. Психольогія віри — о. д-р Г. Костельник. З поїздки по Волині. Віра Жидів Ст. Зав. о. С. Ковалів. Про значіння й завдання організації священичого жіноцтва — о. П. Дз. Місії. Нові книжки. Всячина. Проповіди.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, ч. 10, жовтень. Зміст: 1) В місецеві кооперативного свята, 2) Творім сільсько-господарський музей-архів, 3) Пекучі питання в нашім пасічництві, 4) Контролюймо власну працю в господарстві, 5) Як збільшити приріст риби в селянських ставах, 6) Охорона краси природи (фейлетон), 7) Дещо про каініт, 8) Що таке охват, 9) Чи добрий є рідкий посів, 10) Як відгадати наперед, кілько бараболь зберемо з поля. 11) Зелене гноїння, 12) Маленьке джерело збагачення нашого народу, 13) Вибір телят до хову.

„ЗИЗ“, журнал сатири та гумору. Ч. 18. 1 листопада. Зміст: Навернення грішника або ювилей проф. Грушевського у Києві. Онисим: Рими. Око: З тамтого світа. Мусій-Костіл- ониський: Лист волинського посла. Аристид Шишка: Трагедія мого буття. Свій до свого! Чесні наміри. Жінка. Галицькі делегати на ювилею проф. Грушевського у Києві.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Орган ревізійного союзу українських кооператив. Ч. 44—45. Львів, 27. жовтня. Зміст: Оголошення Загальних Зборів Р. С. У. К. Кооперативна родина і засада її праці. Звідомлення з діяльности Ревізійного Союзу Українських Кооператив за 1925 рік Торговля збіжем, картоплями і фасолею. Свято Кооперації. Листопад — місяць українських інвалідів. З Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Оголошення Кооператив. Правне положення та податкові тягарі кооператив. Ради для господинь.

SLOVANSKY PREHLED, ч. 7. Прага, 1926 Зміст: 1) Ivan Brik: Ivan Franko.
2) O. Iljinskij: Jeden z úkolů Slovanských ústavů.
3) Anna Teskova: Vladimir Sergějevič Soloviev v české literatuře.
4) Em. Janoušek: Polsko a světová válka. (Pokr. č.).
5) Jan Slavik: Studie k dějinám ruské revoluce, (Pokrač.).
6) Rozhledy po slovanském světě.
7) Literatura, veda a umeni.

MORZE. Organ Ligi Morskiej i Rzecznej, październik, N. 10.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Хор під управою Петра Євсевського у складі 31 осіб виступає:
Вівторок 9.XI. Ніжанковичі.
Середа 10.XI. Перемишль. 719 27-?

Звичайні загальні збори філії Музичного Товариства ім. М. Лисенка в Станиславові відбудуться в неділю 14. листопада ц. р. о годині 6. вечером в домівці Т-ва, вул. Голуховського ч. 20 із звичайним дневним порядком. 872 1—1

IV. виставка Гуртка діячів українського мистецтва. На засіданні Гуртка діячів українського мистецтва з дня 5. ц. м. день відкриття IV. виставки Гуртка рішено перенести на 28. листопада ц. р. Причиною відложення є бажання значної кількости членів Гуртка, що можуть надіслати свої праці щойно з кінцем листопада. Цим шляхом повідомляється, що речинець 28. листопада є останній.—Голова Гуртка: Петро Холодний; секретар: Ярослава Музика.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ФІЛЬВАРОК з 23. моргами поля, хатою, будинками господарськими і мурованим млином водним близонько Львова продається. Інформації уділить адвокат Добрянський Львів, Валова 14|II. Посередництво виключене. 797 2—2

1 зол. 50 сот. коштує одна ложка, або вилки з хінського срібла у Мандля Коперника 14. Проти кіна Коперник.
681 б) 7—?

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Лікарсько-дентистичне Заведення
д-ра Симона Раппапорта Якова Насса
ЛЬВІВ, вул. Сикстуська 17/II.

Пльомбування й виймання зубів без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті на американську систему. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна знижка.
852 Полекші в сплатах. 4—5

Футра всілякі виконує **солідно, дешево і точно**
РОБІТНЯ ФУТЕР **Кароля Ширера**
794 **Сенаторська 10.** 5—10

На 16 рат!

ҐРАМОФОНИ

тубові, шафкові, валізкові від **80** зол.

Грамофонові плити також в українській мові, найновіші шлягери 2·50 зол.

„СИРЕНА“
ЛЬВІВ
Казимирівська 13.

Приймається ґрамофони до направи по найдешевших цінах. 877 1—1

Загальні Збори

Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові відбудуться в понеділок дня 22. листопада 1926 о год. 6. вечером в малій сали Т-ва з таким порядком:

1) Відчитання протоколу,
2) Звіт уступаючого виділу,
3) Внески членів.

874 1—1 **Виділ.**

Заява.

Заявляю, що я не посилала оголошення — в ч. 241 ц. р. — до Адміністрації „Діла“, ані нікого до цього не уповажнила. Видрукування його без мого відома є „етичним“ засобом боротьби одного радикального ватажка в косівському повіті, (блукаючого зі своїми дописами від порога до порога усіх зах.-українських редакцій). З душливих, львівських, поліцейських кімнат приміс він його на Гуцульщину, правильніше на кутський ґрунт.

878 1—1 **З. Козьменюк.**

МАМИ

жадайте гигієнічної засипки **для дітей** **„ПУДЕР ДЗІДЗІ“** (з маркою когут) який удержує тіло **дитини здорове** і в чистоті. Ціна за коробку з ситком 60 сот.

„ПУДЕР ДЗІДЗІ“
Рес. Мін. Публ. Здор.
728 г) ч. 20. 4—12

Найбільш упертий біль голови

усувають оригінальні порошки з „когутиком“.
728 з) 23—?

ПОЗІР!

Мешкання, Льокалі, Промислові Заведення!

ЖАРІВКИ

„OSRAM“-„PHILIPS“-„TUNGSRAM“

від 100 ватт в гору **за безцін!**

ЖАРІВКИ ощадностеві від 10 до 32 свічок **по 1 зл. 25 с.**

поручає **ЕЛЕКТРОБЛИСК, Львів, Скарбківська 4.** (проти кіна Лев). 849 3-5

Одяги, Раґляни, Пальта, Футра

також хлопячу конфекцію

поручає **першої якости, найдешевше**

Г. КАРОЛІНСЬКІ

844 **CLOTHING-HOUSE** 3—3

Львів, Рутовського 7 (проти катедри).

Вже вийшла друком „Рідної Школи“ і продається у всіх книгарнях

ОМЕЛЯНА ТЕРЛЕЦЬКОГО 875 1—3

ЕЛЄМЕНТАРНА ҐЕОҐРАФІЯ

для І. кл. середніх і 5. кл. всенародніх шкіл.

:: :: **Ціна примірника 2·80 зол.** :: ::

Головний Склад в Книгарні „Рідної Школи“, Львів, Руська 3.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10

ємо там, — жалуються на Поляків, то їм легко відповісти відплатою за германізаторську політику, але Білорусинів і Українців переслідують „славянські брати“. Білорусини втратили вже своє рідне шкільництво, а в українській Східній Галичині панує так, як і у Холмщині та на Волині, справжній воєнний абсолютизм.. Бажаючи, як чисті соціялісти, щоб Поляки на завсіди вдержали свою свободу, осуджуємо їхню політику супроти меншостей, а саме проти Литовців, Білорусинів і Українців, що замешкують суцільно власні території та з конечности мусять робитися ірредентистами, коли бачать, що побіч них цей сам нарід живе у власній державі, без усякого утиску“.

Права преса бачить також жерело атентату в систематичній польонізації східногалицького шкільництва. „Дайтше Цайтунг“ подає з приводу цього докладні цифри про стан українського шкільництва перед війною та за останні часи урядування куратора Собінського, а „Остарайсіше Цайтунг“ згадує ще й про „утраквізацію“ українських шкіл і про плянове переношення українських учительських сил. Подібні гадки подибуємо також і в богатьох провінціональних ґазетах (напр. „Мінхенер Нассте Нахріхтен“, „Алленштайнер Цайтунг“ і н.), що здебільшого повторюють донесення столичної преси. Один „Льокаль Анцайґер“ обмежився до короткої замітки, в якій згадується, що атентат виконали дві молоді особи, які мали балакати між собою по українськи.

Вімкове становище заняв „Берлінер Таґеблят“, якого кореспондент досі не може забути справи „жидівського студента Штайґера“ й звязує новий атентат з „тою українською військовою організацією, що вже була виконала атентат на Войцеховського“. Дописуватель підкреслює теж, що Собінського застрілено „в темній вулиці“, коли він „вертався додому в товаристві своєї жінки“, та повторює небилиці про визиваючу делеґацію посла Хруцького.

Н. Я.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** „Діло“ з неділі 7. н. м. сконфісковано за закінчення статті „Не забудьте“. Це 106 чергова конфіската нашого органу в цьому році.

— **На могилі полк. Вітовського й сотника Чучмана в Берліні.** „Комітет для вшанування памяти полк. Вітовського“, зорганізований тут недавно як філія головного комітету у Львові, уладив на 1. падолиста жалібне свято на цвинтарі св. Гедвіґи при Лізенштрассе, де спочивають у каплиці домовини полк. Вітовського й сотн. Чучмана. Хоч погода була дуже несприятлива й багато осіб не могло звільнитися від своїх занять, зібрався на цвинтарі в полудне більший гурт місцевих Українців, Галичан і Наддніпрянців, щоб віддати честь тіням поляглих героїв. Після відспівання „Журавлів“, під проводом п. Барвінка, промовив представник місцевого Комітету Кузеля а вкінці хор відспівав „Вічная память“ і „Не пора“. Передтим вранці явився на цвинтарі д-р Петрушевич зі своїм найближчим окруженням і зложив вінці на домовинах.

— **Ucrainica.** У „Праґер Прессе“ з дня 3-го ц. м. ч. 301 находимо у відділі „Славіше Рундшав“ інформації про нові журнали на Радянській Україні, присвячені театральному мистецтву „Нове Мистецтво“, „Музика“, „Сільський Театр“; про перше число львівського „Українського Мистецтва“; про новонайдені листи Шевченка і один його образ; про нові образи галицького маляра М. Івасюка, який, як відомо, живе в Київі; врешті про працю харківського історика літератури, члена Академії Д. Багалія, присвячену Сковороді, „українському мандрівному фільософові“.

— **А. Ш. Вуцька,** відома із своїх добрих перекладів з української мови на німецьку, оголосила в останньому часі такі статті й переклади в берлінських ґазетах і журналах: Die Ukrainische Frau (стаття в „Frauenwelt“, 1925), Ukrainische Dichter, Schewtschenko, Franko. Eine Studie (стаття в „Deutsche Zeitung“ з жовтня 1926), Die Rache, von B. Lepky (Ikarus: magazin, Im Fluge durch die grosse Welt, число за серпень 1926) і Die Blume Glück von B. Lepky (в „Deutsche Zeitung“ з жовтня 1925). Крім цього п. Вуцька має готову до друку цілу збірку перекладів новель і оповідань Б. Лепкого.

З. К.

— **Національний гимн в обіжнику.** „Dziennik urzędowy“ міністерства віроісповідань та публичної освіти, видаваний у Варшаві, є журналом, який повинні би студіювати не тільки чужинці, що цікавляться Польщею, але й фільософи, які хотять учитись життєвої мудрости. Попало в наші руки випадково останнє число цього видавництва з 1. листопада. „Окульник ч. 191“ подає літературний і музичний текст „національного гимну „Jeszcze nie zginęła“ — „опрацьований спеціяльною комісією Міністерства Віроісп. і Осв.“, як такий, „стає єдиним обовязковим для всіх шкіл“. Покищо треба його співати на один голос „заки не буде видана властива і знову загально обовязуюча хорова гармонізація“. Хто би міг повірити, що більш як по 100 роках виспівування національного гимну Поляки мусять щойно ждати на міністерську комісію, щоби устялила його музику і то на один голос. Якби то трапилось таким некультурним дикунам як нам, Боже мій! який рейвах счинила би польська преса: мовляв, дивіться — навіть власного національного гимну не знають!

— **Нові польські станиці.** У Глібовичах Великих бобрецького повіту приступлено до будови „Дому Людового“. Комітет має готову парцелю і часть будівельного матеріялу; фонди на будову має зложити польська суспільність дрібними складками.

— **З судової салі.** Трьох парубків з Маґерова, двох Берків і Матерну засудили на півчетверта і 2 роки важкої вязниці за грабунок. 2 роки вязниці дістав 39-літній господар Карвацький з Лісович, городецького повіту за те, що підпалив своїх сусідів з помсти.

— **Темна хроніка.** Злодії стають щораз більше безбожними: у Рівнім обікрали синаґоґу на 10.000 зол. Якась Анна Ключник крала свічки з гробів на львівськім личаківськім цвинтарі, що лишились по „задушних днях“. 15-літній Ульман здирав навіть металеві таблички на жидівськім окописку. — З воза селянина із Зашкова злодій забрав великий молитвослов, два фелони і скатерті на вівтар. — Якась мама чи батько, яким двоє дітей було надто великим тягарем, залишили на залізниці в Ярославі 4-літнього хлопця та 2-літню дівчинку і щезли.

— **Катастрофи.** У копальні заліза в Ішпемінг (Америка, Мічіґен) обірвалась земля і 51 робітників згинуло. — Недалеко Льоґ Айленд (Америка) посліщний поїзд переїхав авто, вбивши 4 особи, а ранивши 3.

— **Пожежі.** У селі Пужники біля Товмача згоріло 20 хат наслідком необережности гостей на весіллі одного ґазди. — В Ярославі згоріла фабрика оцту та крамниця із склом вартости 50.000 зол. Звідки взявсь вогонь, не знати.

— **Смерть Гудінія.** У шпиталі міста Детройт помер Гаррі Гудіні, світової слави ілюзіоніст, престідіґітатор, герой численних сензаційних фільм, які запирали глядачам віддих і зганяли сон із вій. Він був також винахідником і письменником. З уродження та вдачі Американець мав він чисто-американську карієру. Його батько був пастором, називався Маєр Семюель і призначив його до духовного стану. Але синка тягнуло куди инде: він вступив до мандрівного цирку як акробат на трапезі. А що мав велику силу та зручність, одного разу посварившись із своїм хлібодавцем — пішов з ним на кулаки і мусів шукати нового заняття. Вступив на науку до слюсаря. Ця професія стала початком його дальшої карієри: переможця ланцюгів і замків. Під іменем Гудіні він виступав у театрах „варієте“ і проголошував скрізь 10.000 дол. нагороди тому, хто придумає такий ланцюг або залізний кафтан, з якого він не видобудеться. Всі спроби винахідників, які заковували його, були даремні. Згодом він дав себе замикати у вязничних келіях і звідти також виходив на волю, відчиняючи всі замки, перебиваючи всі ґрати та стіни. Те, що неодин з нас бачив на фільмі як фантазію, було дійсним мистецтвом „чоловіка-вужа“, якого приймали з подивом на своїх дворах князі та королі. В останніх роках він присвятив свої сили демаскуванню медіїв та факірів. Неодно спіритистичне „чудо“ відкрив він як ошуканську штуку. Висліди цієї праці видав він у книжці „Маґік серед спіритистів“. Помер він у 52 році життя.

— **Фільма з Ісусом Христом.** Відомий американський фільмовий режісер Сесіль Б. де Міль, автор фільми „Десять заповідей божих“ підготовляється до нової постановки, яка змалює життя та діяльність Ісуса Христа п. з. „Король королів“. Усім артистам, що гратимуть у цій фільмі, дбайливий режісер роздав численні гарні примірники Нового Завіту, прохаючи, щоби його основно прочитали.

— **Для родичів, що мають одну дитину.** Один німецький лікар і психольоґ зробив дуже цікавий дослід над вдачею та талантом дітей, які виховуються в товаристві старших, не маючи дома ровесників до забави. Висліди його студій дуже цікаві: діти, що вічно є з дорослими, не тільки не ровзиваються швидше від инших, але лишаються позаду тих, що виховуються у сфері дітей. Крім цього 50 прц. „одиноких дітей“ має неприємні риси характеру: не терплять инших і є вперті.

— **Секція поетів німецької академії.** Після довгих дискусій і суперечок секція поетів у берлінській Академії Наук зібралась у своїм першім складі ініціятивного гуртка, призначеного офіціяльно урядом на те, щоби дальших членів дібрала собі сама. Цими першими членами є Томас Ман, Людвіґ Фульда, Арно Гольц і Герман Штер. Вони рішили, що вся секція повинна мати 24 членів і що ними мають бути: Артур Шніцлер, Гуго Гофманстель, Яків Васерман, Герман Бар, Франц Верфель (усі Австрійці), далі: Гайнріх Ман, Бернард Келерман, Вільгельм Шмідт Бон, Рікарда Гух, Герман Гессе, Райнер Марія Рільке, Вільгельм Шефер, Еміль Штравс, Герман Судерман, Вільгельм Шольц, Макс Гальбе, Георґ Кайзер, Леонард Франк. З цього списку видно, що назва „... “ має ширше значіння: письменників взагалі, поетів, повістярів і драматургів. У цьому списку бракує Гавптмана, який від певної хвилини заявив, що не бачить доцільности у творенні такої інституції і покищо своєї думки не змінив.

— **Міжнародня виставка преси** приготовляється на рік 1928 р. у Кельні. Ця виставка має дати повну картину розвитку преси у всьому світі. 50 пресових німецьких союзів увійде в найтісніші зносини з усіма пресовими союзами в світі, щоби ця виставка була енциклопедією всіх досягнень у царині пресового діла; крім часописів будуть там представлені також фабрики паперу та друкарських машин. Варта, щоби на таку виставку українська преса переслала серію сконфіскованих газет як одно з найкращих явищ сучасної свободи преси в новоутворених республиках.

— **Світова хроніка.** Помер один з визначних німецьких істориків проф. Гарні Бреслав у 78 р. життя. — Японський уряд видав розпорядок, щоби всі святині, призначені для звеличення звірят, себто ріжних демонів, були знищені. Можна сподіватись, що між священиками цих святинь і урядом прийде до ріжних конфліктів. — Управа пристані в Копенгаґені рішила почати будову величезного тунелю для авт, які могли би лучити столицю з Амаґер: будуть його будувати два роки і кільометр довжини такого підземелля коштуватиме 9 міл. корон. — Велика кампанія ощадности, яку почав московський уряд при помочі ріжних інституцій, довела вже до одного замітного наслідку: люде, які не мають з чого жити, кінчать самовбивством на ріжні лади. — У місті Бредфорд, в окрузі Ню-Йорк, трапилась цими днями скромна подія, яку записала вся преса з усмішкою подиву для життєздатности і практичности американської нації: 80-літній д-р Селяс Ковніт оженився з 18-літньою панночкою Віолею Альтер. До цієї події не треба додати нічого більшого крім факту, що „молодий“ є сильно богатий. — Відомий юґославянський шахіст Марочі дістав посаду вчителя шахової гри в американськім університеті Прінстави.

На студії до Подебрад.

Краєве Товариство Господарське „Сільський Господар“ у Львові комунікує:

Звертаємо увагу молоді, якої не принято на краєві, зглядно закордонні вищі школи, що Українська Господарська Академія в Подебрадах у Ч. С. Р. приймає вписи до 15. листопада ц. р., а додаткові навіть до кінця листопада ц. р. Українська Господарська Академія складається з 3-х факультетів: 1) агрономічно лісового з відділами а) агрономічним, б) лісовим, 2) економічно-кооперативного з відділами: а) а) економічним, б) кооперативним, в) статистичним, 3) інжінірного з відділами а) гідротехнічним, б) хемічно-технольоґічним. З огляду на потреби Рідного Краю бажані є студії в першу чергу на відділі агрономічнім і відділі кооперативнім, бо абсольвенти тих відділів можуть найти заняття в нашій господарській організації, а саме в становій хліборобській і кооперативній.

Подання в справі принаття разом з документами слід слати просто до Української Господ. Академії в Подебрадах, пересилаючи до Краєвого Тов-а Господарського „Сільський Господар“ у Львові, вул. Зіморовича ч. 20, відписи подань. В потребі може Кр. Т-во Господ. „Сільський Господар“ у Львові інтервеніювати в справі одержання пашпорту за кордон. Незаможні студенти можуть на основі окремої просьби, піддержаної документами студій, свідоцтвом убожества і посвідкою принаття до У. Г. А. в Подебрадах, одержати на академічний рік 1926/1927 підмоги від українських господ.-екон. установ у найвищій висоті 500 чеських корон в місяць. Бажаним є, аби більша кількість студентства присвятилася студіям агрономічним і кооперативним з огляду на потреби нашої економічної організації.

Про умови принаття до У. Г. А. в Подебрадах писалося в наших часописах уже нераз, тому їх тут не повторюємо.

Дописи.

Станиславів. *(Свято 8. роковин 1-го листопада).* Сьогорічне свято 8. роковин 1. листопада 1918 обмежилося лиш до богослуження за поляглих борців. У неділю 31. жовтня в год. 4-ій з полудня відбулася в церкві панахида, в котрій взяла участь молодь, що заповнила цілу катедральну церкву. В год. 7. рано найближчого дня відбулися богослуження, в котрих взяла участь також молодь, що задля науки того дня не могла вже взяти участи в загальнім богослуженні. В год. 8. заповнилася знова церква, цим разом представниками українського громадянства, а передовсім міщанства. Прийшли всі, щоб поклонитися тіням поляглих, щоб нагадати їх діла.. На прибранім тетраподі пишалась звішена червона китайка з величим тризубом. Співану Службу Божу відправив парох, крилошанин о. Стек, що виголосив також до зібраних відповідну проповідь. До панахиди, що зробила на всіх глибоке враження, ставуло під проводом о. Стека сімох священиків. Сумновеличне „Вічная память“ звучало ще довго не тільки в ухах, але і в душах усіх учасників свята. При тій нагоді переведено збірку на українських інвалідів.

З того самого приводу уладили рівнож українські протестанти в Станиславові своє богослуження в протестантській німецькій церкві, розіславши числені запрошення. Службу Божу в народній мові відправив місцевий протестантський проповідник, а проповідь виголосив протестантський проповідник з Коломиї — Федів. Проповідь була повна цитатів з ріжних наших письменників, але була загальна й нічим не вязалася з святом, яким є роковини 1. листопада для нас. Богато зійшлося туди народу, а передовсім було значне число протестантів-Німців; були також і наші люде, але найбільше було цікавих. Характеристичне було передовсім це, що відправлено цілу Службу Божу (з малими змінами), а навіть з освяченням дарів і причастям, до котрого приступило кількадесять осіб, хоч Сл. Божої у протестантів нема. Кожний з тих, що причащалися, брав собі хліб і пив вино з чаші, яку йому подавав в тій цілі пастор. Виходили ми з церкви з тим переконанням, що це було використання нагоди народнього свята для поширювання протестантизму, а не богослуження за померших членів УГА. Замісць богослуження за поляглих проголошено з проповідниці „сей день, який сотворив Господь, возрадуємся і возвеселімся“, яко свято роковин німецької реформації..

Х.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Орґанізаційний рух.

Повітовий Народній Зїзд у Станиславові.

Дня 28. жовтня 1926 відбувся в Станиславові в салі „Бесіди“ Повітовий Народній Зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання. Зїзд скликано головно в ціли вибору делеґатів на Краєвий Народній Зїзд. Одначе місцева партійна управа скористала з нагоди, щоби зложити звіт з дотеперішньої своєї діяльности і вибрати нову управу на рік 1926/7.

Зїзд відкрив голова Повітового Народнього Комітету д-р Юліян Олесницький. По усталенню дневного порядку і виборі президії, в склад якої увійшли о. Теодор Матейко з Охримовець, Теодор Вовчук з Маріямполя й Іван Обідняк з Угринова Долішнього — забрав голос делеґат Центрального Комітету Обєднання п. Олекса Черкавський, що виголосив реферат про теперішнє політичне положення українського народу, політичну організацію, програму й діяльність Обєднання.

Відтак д-р Ю. Олесницький виголосив реферат про діяльність Повітового Народнього Комітету в Станиславові за останній рік. Зі звіту довідуємося, що станиславівська організація обіймає тепер ще й галицький округ, де по виїзді д-ра Вол. Левицького не стало місцевого орґанізатора.

По переведеній дискусії принято внесення комісії-матки, яка предложила листу членів будучої повітової управи: д-ра Юліяна Олесницького як голову, Теодора Вовчука з Маріямполя як містоголову на Станиславівщину, о. Ст. Яськевича з Майдану як містоголову на галицький округ, і членів: Василя Маланюка з Дубівців, п. Стефанію Барановську зі Станиславова й Івана Обідняка з Угринова Долішнього.

На Зїзді були заступлені 34 громади разом з делеґатами галицького судового повіту.

Повітовий Народній Зїзд в Отинії.

Дня 2. листопада ц. р. відбувся в Отинії, пов. Товмач, Повітовий Народній Зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання. Зїзд відбувся в салі „Народнього Дому“ під проводом місцевого організатора д-ра Степана Дрогомирецького як голови й Олександра Микецея як секретаря.

Про політичне положення нашого народу і про партійну організацію на платформі Нац. Обєднання говорив делеґат Центрального Комітету Обєднання п. Олекса Черкавський зі Львова.

По переведеній дискусії вибрано Повітовий Народній Комітет, у склад якого увійшли: д-р Ст. Дрогомирецький як голова й о. Ол. Левицький з Винограду, Василь Соловчук з Голоскова, Михайло Кіндрацький з Угорник, Ол. Антоновський з Отинії, о. Осип Наконечний з Отинії, Юрко Притуляк з Кривотул Нових, Юліян Недільський зі Струпкова, Іван Сенчук з Торговиці, Ст. Романович з Гостова і Роман Скоморівський з Кривотул Старих — як члени. Опісля вибрано делеґата на Краєвий Зїзд.

Відтак приступлено до обговорення господарських справ. Економічний реферет, дуже основно оброблений, виголосив о. Осип Наконечний, реферат про обезпеку худоби виголосив п. Олександер Микецей. Над усіми рефератами розвязалася довга дискусія, після чого принято низку резолюцій. У Зїзді брало участь біля 150 громадян, що заступали 16 громад. Між присутніми кількох священиків, решта селяне.

Учасник.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Одна перемога англійської робітничої партії.

В Англії і графстві Уельсі, з виїмком Льондону, відбулись вибори до міських рад. Були це вибори часткові, тому що провінціональні; ради округів і Льондону вибираються що три роки, а в повітових і на льондонських передмістях що року третина радних зміняється. Ця своєрідна стара англійська система міських рад принесла цими днями Англії велику несподіванку. При виборах вийшли значною більшістю кандидати робітничої партії („лейбур парті"). Не помогло виборче порозуміння консерватистів з лібералами і великанська кампанія могутньої преси, яка є виключно в їх руках. Робітнича партія вміла використати настрої теперішнього моменту, який є дуже важкий для англійських робітників. Страйк шахтярів спаралїжував промисл і зродив міліони безробітних.

Треба пригадати, що англійська робітнича партія мало подібна до соціялістичних партій в инших европейських державах. У ній сидять дуже радикально настроєні члени поруч дуже побожних. Їх єднають головно професійні інтереси. Тактика цієї партії підчас останніх виборів до міських рад мала всі прикмети старої державної диплomaтії. Вона зріклась політичних гасел, соціялістичних принципів і крикливих вуличних засобів поборювання противника. Вся її програма звелась до чисто ділових домагань: щоби місцеві ради мали більше впливу в справах гігієни, помешкань, будівельного руху, який повинні взяти в свої руки для добра місцевого безробітного населення, то-що. Всі принціпіяльні справи робітнича партія залишила собі на той час, коли ввійде в досить поважній скількости до міських рад і там зможе їх зміняти своїм впливом.

Урядові партії збентежені її успіхом. Виходить, що біднише населення дало вислів свого невдоволення, голосуючи проти всесильно зорганізованих партій консерватистів і лібералів. Одночасно робітнича партія скористувалась досвідом своїх дотеперішніх невдач, хоча би підчас загального страйку, і зрозуміла, що до практичного, тверезого англійського робітника промовить найкраще мовою його місцевих потреб та інтересів. Велике загальне гасло „клясової боротьби" з буржуазією щезло з виборчих закликів і проклямацій робітничої партії на те, щоби воно могло вийти переможцем на ділі. Богато дечого навчились англійські соціялісти від буржуазних партій!

З церковних справ.

Наука православної теольогії у варшавському університеті.

Голова організаційної комісії декан Ярра, яка має за задачу організацію й управу православних теольоґічних студій, висказався про науку православної теольогії у варшавському університеті так:

Становище й завдання студій православної теольогії окреслює тимчасовий статут, затверджений 10. липня 1926 р. б. міністром Суйковським. Цей статут обовязує до часу переміни студій у виділ, що працюватиме на основі організації академічних шкіл.

Студії складаються з 6 катедр, з яких 2 щойно в біжучому акад. році будуть урухомлені. Ці катедри обіймуть професори: Заїкин (історія православної церкви) і Кисіль Кисілевський (інтерпретація св. письма). Перший є у Варшаві і зачинає виклади, другий має приїхати з тою метою в найближчих днях з Румунії. Професорів покликує академічний сенат на внесення організаційної комісії, а затверджує міністерство віроісповідних та освітніх справ. Крім того викладаючий мусить мати згоду митрополита православної церкви в Польщі. Митр. Діонізій є також в цьому році управителем теольоґічних студій.

Користати з тих студій може кождий кандидат, що предложить свідоцтво матуральне або свідоцтво укінчення православної семинарії з дипльомом першого ступня, як також прихильну опінію митрополита варшавського і цілої Польщі.

В біжучому році є ок. 150 православних теольогів (що перевищає число студентів теольогії католицької у Варшаві). З того на першому курсі є ок. 70. Гимназійну освіту має 75 прц., семинарійну 25 прц. прав. теольогів. Третій курс отворено щойно в цьому акад. році. Мова викладів для прав. теольогів — польська, відповідно до закону про академічні школи. Тільки виїмково деякі професори мали дозвіл викладати по російськи до часу достаточного опанування польської мови.

На закінчення декан Ярра додав, що мін-во віроісповідань та освіти признало митр. Діонізієві поважні субвенції на розширення інтернату, в якому знайшло тепер приміщення 50 кандидатів до будучого духовного стану в православній церкві.

Між Сходом і Заходом.

IV. Полоса боротьби двох світів.

Довга і широка смуга, що тягнеться від Балтійського до Чорного моря є не лише полосою боротьби поневолених народів проти їх гнобителів, але й полосою боротьби двох світів: европейсько-капіталістичного й евразійсько-соціялистичного.

На основі „Basler Nachrichten" подали ми вичерпуючо три відтинки тієї воєнно-боєвої полоси, вдержуючись з нашими замітками. Тим чином бажали ми нашим читачам, які теж належать до тих, що свідомо чи навіть незалежно від своєї волі, себто в наслідок створеного положення — стоять в осередку боротьби,— хоч загально, на канві спостережень стороннього обсерватора зясувати напруження відносин, в посередній (між двома світами) полосі в осьмі роковини закінчення світової війни. На жаль, польський державний прокуратор, виходячи з дрібничково-репресійних заложень, своїм гострим рильцем переїхався у нас по статтях швайцарського органу, не допускаючи до висвітлення найбільш скомплікованої політичної проблєми повоєнної Европи. Особливо різко поставився польський прокуратор до безстороннього зясування теперішньої ситуації в Галичині і на Волині, в польсько-українській полосі боротьби. Ясно, що положення на тому відтинку боєвої смуги мусить бути висвітлене незалежньо від бажань прокуратора, бож це — так сказатиб — найважніша і найнебезпечніша полоса, в якій відносини находяться в найвищому ступні напруження.

Зясовуючи відносини у воєнно-боєвій смузі між Балтійським і Чорним морем, „Basler Nachrichten" кінчають їх такими дуже загальними висновками:

„З представлених загально відносин на просторі, що простягається між Балтійським і Чорним морем, між Росією і Заходом, ясно, що в тій частині нашої землі великі національні ґрупи, міліони й міліони людей стоять у відкритій боротьбі між собою, иншими словами, що тут маємо ту експльозійну матерію, яка кожної хвилі може загорітися і може бути доведена до стану виладовування. На основі аналізи відносин у ріжних областях треба сказати, що европейське громадянство тільки тоді зможе знову дійти до наладження взаємин на господарській базі, коли передтим буде вирішена проблєма мирного співжиття національностей і народів. Ще час!"

Ще час! — твердить швайцарський обсерватор. На жаль, цей вислів нічого не говорить про те, в якому саме напрямку повинна піти розвязка національної проблєми у воєнній полосі між сходом і заходом. Правда, він у відповідних місцях зазначує національно-політичні змагання поодиноких народів, одначе їх не освітлює зі свого боку, ані не видвигає основного права нашого століття, права нації. Колиб одначе та розвязка мала піти по лінії паневропейсько-евразійської границі, то ми дозволимо собі щонайменше сумніватися в трівкім вирішенню крайно загостреної проблєми. Врештою, не тільки ми в цьому сумніваємося. Такий самий погляд зазначує і псевдонімний автор виданої минулого року у Варшаві книжки „Błędy naszej polityki zagranicznej", ствердуючи, що Польща вже втратила здобуті ріжними способами українські території.

На всякий випадок, швайцарський обсерватор підкреслює рішучо, що **передумовою наладження економічної відбудови і рівноваги в цій частині европейського континенту, що передумовою наладження господарських відносин взагалі, а між сходом і заходом зокрема, є попереднє вирішення націонанальної проблєми.** Це є вихідна точка всіх инших плянів і починів. Без вирішення національної проблеми ніяке економічне будівництво не матиме трівких основ.

Національне питання на заході вирішила велика французька революція (хоч не в повному обємі, як свідчать здвиги в Катальонії і частинно в Ельзасі); національну проблєму в середущій Европі частинно вирішила революція 1848 р., а частинно світова війна 1914 1918; національне питання на европейському сході вирішила велика російська революція і національно визвольна боротьба на території б. Росії.

Вправді львівський воєвода Ґарапіх хвалився недавно перед одним американським кореспондентом, що асиміляція, себто польонізація великанськими кроками поступає вперед, одначе так воно представляється тільки з воєвідського подвірячка. В гущі наших мас відбуваються здвиги під національним оглядом, про які найбільшим бюрократичним фільософам навіть ніколи не снилося.

Національне питання вирішене вже, або є на шляху повного вирішення вже в цілій Европі — за виїмком широкої смуги між Сходом і Заходом. Навіть у кіргізських степах Евразії відбуваються здвиги на національному підкладі

Ф. Ф.

Львівський інцидент.

Німецька преса про вбивство Собінського.

(Від власного кореспондента.)

Берлин, 2. листопада 1926.

Атентат на куратора Собінського знайшов живий відгомін у всій німецькій пресі і викликав цілий ряд коментарів про невідрадні шкільні відносини у Східній Галичині.

Першу вістку про атентат, уже 20. вересні, принесла „Фоссіше Цайтунг" телеграмою власного кореспондента, повідомляючи, що атентат виконали два українські студенти за вороже відношення Собінського до українського шкільництва. Цю вістку повторила зараз уся ульштайнівська преса (напр. „Морґенпост"), а далі й богато провінціональних газет.

Зараз за тим подали вечірні видання усіх німецьких ґазет, що мають у Польщі, а особливо у Варшаві, своїх власних кореспондентів, доволі обширні власні кореспонденції, заосмотривши їх подекуди ще й власними коментарями. І так „Франкфуртер Цайтунг", описавши перебіг атентату й згадавши про інцидент з делеґацією посла Хрупського до Собінського, ствердила, що вбивство має виразно політичний характер, що атентат виконали Українці та що „це, наче блискавка, освітлює **дуже мало вдоволяючі відносини в українській країні.** Українці пристрасно борються за свою школу й стало вважають, що їх Поляки переслідують".

„Дайтше Альґемайне Цайтунґ", подавши зі Львова коротку телеґраму про сам атентат, помістила довшу статтю про положення українського шкільництва в Галичині, яке дало привід до атентату. Куратор Собінський, як експонент і прихильник вшехполяків, причинився в першій мірі до того, що у Східній Галичині систематично спольонізовано українське й німецьке шкільництво та що приватні школи були виставлені на тяжкі переслідування. Кур. Собінський після 1924-ого року перемінив 1450 українських шкіл у Східній Галичині на польські, хоч понад 1800 українських громад заявилося за українськими школами. Собінський запровадив польське урядування в українських середніх школах і хотів їх спольщити так, що тільки великим зусиллям родичів, загальному опорові й публичним зажаленням удалося справу відсунути. Собінський не зважав на ніякі зажалення й представлення українських послів, політиків, а навіть родичів і тому вважався серед Українців найбільшим ворогом українського шкільництва та був найбільше зненавидженою особою. Сам факт атентату, який подібно як і в инших випадках треба осудити, виказує наглядно, до чого можуть доходити утиснені меншости в своїй розпуці.

Соціялістичний „**Форвертс**", крім докладнішої телеграми із Варшави, помістив довшу передовицю п. з. „Політичне вбивство у Східній Галичині", в якій піддав гострій критиці польську політику супроти меншостей, а зокрема проти Німців, Українців і Білорусинів. Коли Німці" — пише